

Komentář výsledků hospodaření nefinančních podnikatelských subjektů s 250 a více zaměstnanci¹ za 2. čtvrtletí 2008 ve srovnání se stejným obdobím 2007

Údaje této publikace byly získány z datového souboru nefinančních podnikatelských subjektů všech odvětví, které zaměstnávaly 250 a více zaměstnanců. Soubor obsahuje 1698 jednotek (nárůst o 3,0 %) s průměrným evidenčním počtem ve fyzických osobách 1,242 mil. zaměstnanců (nárůst o 3,0 %). Všechny údaje finančních ukazatelů jsou v běžných cenách.

Následující tabulka uvádí hodnoty základních finančních ukazatelů výběru podniků s 250 a více zaměstnanci v porovnání s výběrem podniků s 50 a více zaměstnanci.

Základní ukazatele nefinančních podniků

		Tržby za prodej vlast. vyr. a služeb v mld.Kč	Účetní přidaná hodnota v mld.Kč	Průměrný evid. počet zaměstnanců v tis. fyz. osob	Účet.přid.hodnota na zaměst. (fyz.osob) za měsíc v Kč	Průměrná měsíční mzda v Kč
Podnikatel.subjekty 250 a více zaměstnanců	2. čtvrtletí 2008	874,4	251,7	1241,7	67565	24296
	index 2008/2007	108,3	104,8	103,0	101,7	109,4
Podnikatel.subjekty 50 a více zaměstnanců	2. čtvrtletí 2008	1370,8	373,9	2044,1	60979	23517
	index 2008/2007	106,0	102,8	102,3	100,4	109,7

Účetní přidaná hodnota podniků s 250 a více zaměstnanci v běžných cenách vzrostla ve 2. čtvrtletí 2008 meziročně o 4,8 % a její absolutní objem za sledované období dosáhl 251,7 mld. Kč. **Výkony vč. obchodní marže²** se za stejné období meziročně zvýšily o 7,4 %, **výkonová spotřeba** o 8,4 %.

V průmyslu celkově vzrostla účetní přidaná hodnota o 5,0 mld. Kč, (tj. o 3,2 %). Nejvýznamněji přitom rostla účetní přidaná hodnota v odvětví výroby a rozvodu elektřiny, plynu a vody, oproti 2. čtvrtletí roku 2007 byla o 4,6 mld. Kč (tj. o 22,0 %) vyšší. V odvětví těžby nerostných surovin dosáhl růst 2,8 mld. Kč (tj. 30,5 %). Z jednotlivých odvětví zpracovatelského průmyslu byl nejvyšší meziroční nárůst účetní přidané hodnoty zaznamenán v odvětví výroby elektrických a optických přístrojů a v odvětví výroby dopravních prostředků, kde dosáhl výše 1,3 mld. (tj. 9,0 %), resp. 1,6 mld. (tj. 5,3 %).

U neprůmyslových odvětví dosáhl meziroční nárůst účetní přidané hodnoty v odvětví obchod a opravy motorových vozidel a spotřebního zboží 1,2 mld. Kč, (tj. o 6,5 %). V odvětví doprava, skladování a spoje účetní přidaná vzrostla meziročně o 1,0 mld. Kč, (tj. o 2,8 %), přitom nárůst ve spojích dosáhl výše 1,43 mld. Kč. Nárůst účetní přidané hodnoty v oblasti vzdělávání, zdravotnictví, veřejné správy a sociálních služeb pak činil 3,3 mld. Kč a v oblasti nemovitostí, pronájmu a podnikatelské činnosti 2,6 mld. Kč.

Stav souhrnného majetku (aktiv) nefinančních podniků s 250 a více zaměstnanci ke konci 2. čtvrtletí 2008 dosáhl 3 928,4 mld. Kč, tzn. meziroční růst o 8,9 %. V majetkové struktuře tvořil největší část dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek (1814,7 mld. Kč, nárůst o 6,4 %). Stav zásob činil 377,4 mld. Kč (nárůst o 12,1 %), peníze a účty v bankách 187,7 mld. Kč (pokles o 1,2 %), pohledávky z obchodních vztahů a poskytnuté zálohy

¹ Čtvrtletní údaje roku 2008 je třeba považovat za předběžné, údaje roku 2007 jsou semidefinitivní, revidované k 4.6. 2008. Všechny uváděné změny jsou meziroční, tzn. vyjadřují index ze stejných období roku 2008 a 2007

² Výkony = tržby za prodej vlastních výrobků a služeb + aktivace + změna stavu zásob vlastní výroby + obchodní marže
Obchodní marže = tržby za prodej zboží - náklady na prodané zboží

³ Krátkodobý finanční majetek = krátk. dluhopisy vč. smének + úvěry a půjčky (poskytnuté)

⁴ Zbývající finanční aktiva = dlouhodob. finanč. majetek (akcie, dluhopisy, úvěry, půjčky, směnky) + opční listy a finanční deriváty
aktivní + ostatní pohledávky a časové rozlišení

690,3 mld. Kč (nárůst o 4,9 %) krátkodobý finanční majetek³ 118,6 mld. Kč (pokles o 19,8 %), zbývající finanční aktiva⁴ 739,7 mld. Kč (nárůst o 29,5 %).

V porovnání se stejným obdobím roku 2007 došlo k nárůstu hrubých investic (tj. pořízení dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku vč. pozemků a ložisek nerostných surovin) za 2. čtvrtletí roku 2008 o 5,0 mld. Kč, (tj. o 10,3 %) a odpisovaný dlouhodobý majetek vzrostl o 6,4 %.

Stav celkových zásob ke konci 2. čtvrtletí 2008 meziročně vzrostl o 40,6 mld. Kč, tj. o 12,1 %. Přitom vzrostly zásoby: výrobků o 9,3 mld. Kč, (tj. o 14,5 %), nedokončené výroby a polotovarů o 1,4 mld. Kč, (tj. o 1,6 %), materiálu o 21,0 mld. Kč, (tj. o 18,3 %) a zásoby zboží o 8,9 mld. Kč, (tj. o 12,9 %).

Z hlediska **odvětvové struktury** zaznamenal v tomto průmysl průměrný nárůst zásob 14,7 %. Přitom zásoby ve zpracovatelském průmyslu meziročně vzrostly o 11,4 % a z toho nejvyšší růst byl zaznamenán u odvětví: výroba elektrických a optických přístrojů o 9,2 mld. Kč (o 27,0 %), výroba a opravy strojů a zařízení o 5,5 mld. Kč, (tj. o 18,3 %) a výroba kovů, hutních a kovodělných výrobků o 5,0 mld. Kč, (tj. o 13,6 %). Oproti 2. čtvrtletí minulého roku nejvýrazněji, Kč vzrostly zásoby v odvětví výroby a rozvodu elektřiny, plynu a vody a meziroční růst celkových zásob zde činil 10,6 mld. U neprůmyslových odvětví byl zaznamenán největší meziroční nárůst zásob o 6,8 mld. Kč v odvětví obchodu, oprav motorových vozidel a spotřebního zboží.

Ve struktuře **pasiv** došlo ke konci 2. čtvrtletí roku 2008 k nárůstu vlastního kapitálu o 119,9 mld. Kč, (tj. o 6,2 %). Podíl vlastního kapitálu na krytí bilanční sumy činil 52,0 % a zůstal tak zhruba na stejné úrovni jako před rokem.

Cizí zdroje včetně rezerv (pasiva – vlastní kapitál) představovaly ke konci 2. čtvrtletí letošního roku celkem 1884,8 mld. Kč, tj. 48,0 % pasiv. V tom závazky z obchodních vztahů 645,1 mld. Kč (nárůst o 7,6 %), ostatní krátkodobé cizí zdroje⁵ 227,6 mld. Kč (nárůst o 20,4 %). Meziroční nárůst o 1,2 % na 141,0 mld. Kč se projevil u rezerv, zbývající pasiva pak představují⁶ 871,1 mld. Kč (tj. nárůst o 15,0 %).

Finanční hospodaření podniků pod zahraniční kontrolou (nefinanční podnikatelské subjekty s 250 a více zaměstnanci)

V sektoru podniků pod zahraniční kontrolou počet těchto podniků s 250 a více zaměstnanci ve 2. čtvrtletí 2008 meziročně vzrostl o 7,4 % a počet jejich zaměstnanců přitom vzrostl o 5,5 %. Hodnota dlouhodobého majetku se v tomto sektoru zvýšila o 12,1 %. Nárůst účetní přidané hodnoty činil 4,4 %.

Vzhledem k tomu, že do hodnot ukazatelů se promítají současně změny trendové i strukturální, vypovídá o specifických odlišnostech subsektoru podniků pod zahraniční kontrolou více porovnání velikostí podílů pro různé typy ukazatelů než jejich meziroční vývoj. Podíly na zdrojích podnikání představují: 49,1 % z počtu zaměstnanců (fyz. osob) a 47,8 % z dlouhodobého majetku. Podíly finančních ukazatelů, vypovídajících o úspěšnosti, jsou vyšší: 58,7 % u přidané hodnoty. Podíl na hrubých investicích v 2. čtvrtletí 2008 byl 49,8 %.

Rozdíl ve velikosti podílů na zdrojích a na výsledcích podnikání i v tomto čtvrtletí potvrzuje efektivnější využívání a vyšší zhodnocování zdrojů u podniků pod zahraniční kontrolou. Tento závěr potvrzují také poměrové finanční ukazatele podniků pod zahraniční kontrolou při porovnání s průměrnými hodnotami dosahovanými v celém souboru podniků, zejména produktivita vyjádřená jako účetní přidaná hodnota na zaměstnance (fyz. osob) za měsíc byla o 19,7 % vyšší a dosáhla 80,9 tis. Kč. Vyšší efektivnost vyjádřená

⁵ Ostatní krátkodobé cizí zdroje = krátk. přijaté úvěry a půjčky + krátk. dluhopisy vč. směnek

⁶ Zbývající pasiva = dlouh. přijaté úvěry a půjčky + dlouh. dluhopisy vč. směnek + opční listy a finanční deriváty pasivní + ostatní závazky a časové rozlišení

produktivitou práce z přidané hodnoty se pak také promítá i do vyšší průměrné mzdy cca o 1700 tis. Kč/měsíc, která tak dosáhla výše 26 102 Kč/měs.

Nefinanční podniky pod zahraniční kontrolou s 250 a více zaměstnanci a jejich podíly na celém souboru

	2.čtvrtletí 2007			2.čtvrtletí 2008			
	skutečnost	celkem	podíl k celku v %	skutečnost	celkem	podíl k celku v %	index
Počet jednotek	700	1648	42,3	752	1698	44,3	107,4
Průměrný evidenční počet zaměstnanců (fyz. osoby) v tis.osob	577,8	1205,8	47,9	609,3	1241,7	49,1	105,5
Dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek odpisovaný v mld. Kč	773,3	1813,8	45,5	866,7	1814,7	47,8	112,1
Tržby za vlastní výrobky a služby v mld. Kč	503,3	807,2	62,3	544,1	874,4	62,2	108,1
Tržby za zboží v mld. Kč	168,3	241,6	69,7	177,9	258,9	68,7	105,7
Výkony (s obchodní marží) v mld. Kč	547,5	869,1	63,0	588,3	933,2	63,0	107,5
Výkonová spotřeba (úč. mezipotřeba) v mld. Kč	405,9	628,8	64,5	440,4	681,5	64,6	108,5
Účetní přidaná hodnota v mld. Kč	141,6	240,3	58,9	147,9	251,7	58,7	104,4
Hrubé investice*) v mld. Kč	26,2	49,0	53,4	26,9	54,0	49,8	102,8
Prům. měsíční produkt. práce z přid.hodnoty v tis.Kč/zaměst. (fyz.os.)	81,7	66,4	123,0	80,9	67,6	119,7	99,0
Průměr. měsíční mzda na zaměst. (fyz. osob) v Kč	24203	22201	109,0	26102	24296	107,4	107,8

*) Hrubé investice = pořízení dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku celkem (vč. pozemků a ložisek nerost. surovin)